

HERØY KOMMUNE

MOLTU BARNEHAGE sin Pedagogiske Forankring

Generelle mål og arbeidsmetodar

VELKOMNE TIL EIT NYTT BARNEHAGEÅR !!!

Vi ønskjer alle barn og foreldre velkomne til eit nytt barnehageår i Moltu Barnehage. Personalet vil spesielt ønskje heilt nye barn og foreldre velkomne til oss. Vi ser frem til eit år som vi håper vil verte spennande og minnerikt for både store og små.

Kunnskapsdepartementet fastsette 24. April 2017 ein ny rammeplan for barnehagens innhald og oppgåver med heimel i lov 17. Juni 2005 nr. 65 om barnehagar (barnehageloven) § 2 sjuande ledd). Den nye planen trådde i kraft 1. August 2017, og på same tidspunkt vart forskrift om rammeplan for barnehagen frå 2006 oppheva.

Målet med rammeplanen er å gje styrar, pedagogisk leiar og det øvrige personalet ein forpliktande ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens verksemd. Rammeplanen gir også informasjon til både foreldre, eigar og tilsynsmynde. Rammeplanen har sju fagområder. Dette er fagområder som personalet kjem til å arbeide med gjennom heile barnehageåret.

Barnehagen skal i samarbeid og forståing med heimen vareta barnas behov for omsorg og leik og fremje læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal byggje på grunnleggjande verdiar i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, åndsfridom, nestekjærleik, tilgiving, likeverd og solidaritet – verdiar som kjem til uttrykk i ulike religionar og livssyn, og som er forankra i menneskerettane.

I barnehagen skal barna få leike og utfalde skaparglede, undring og utforskartronge. Dei skal lære å ta vare på seg sjølv, kvarandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggjande kunnskapar og ferdigheter. Dei skal ha rett til medverknad tilpassa alder og føresetnader.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens eigenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i leik og læring, og vere ein utfordrande og trygt stad for fellesskap og venskap. Barnehagen skal fremje demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

**FAG-
OMRÅDA**

**Kunst,
kultur og
kreativitet**

**Kommunikasjon, språk
og tekst**

**Nærmiljø
og
samfunn**

**Etikk,
religion og
filosofi**

**Kropp,
rørsle, mat
og helse**

**Natur, miljø
og
teknologi**

**Mengd, rom
og form**

KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST

MÅL: Barna skal lære evna til å lytte, observere og gje respons i gjensidig samhandling med barn og vaksne. Barna skal utvikle ordforrådet og språkforståelsen, og lære å bruke språket til å uttrykke følelsar, ønskjer og erfaringar, samt løyse konflikhtar på ein positiv måte. Barna skal vidare utvikle eit positivt forhold til tekst, bilete, bøker, songar, media, o.l. og oppøve evna til å lytte til lydar og rytme i språket. Barna skal verte fortrolige med symbol som tal og bokstavar.

METODE: Ved at personalet er medvitne på at vi er forbilder for barna og er lyttande, gjev konstruktiv respons, er medviten på korleis vi brukar kroppsspråket, talespråket og tekst i barnehagen, kan vi stimulere barnas ferdigheiter og kunnskapar i forhold til kommunikasjon, språk og tekst. Personalet ønskjer å skape eit språkstimulerande miljø i barnehagen ved å oppmuntre barna til å lytte, samtale, leike med lyd, bruke rim og regler, fabulere ved hjelp av språk og song i kvardagen. Barna skal møte symbol som bokstavar og tal i daglige samanhengar. Personalet vil vere støttande når barna sjølve tek initiativ til å telje, sortere, lese, leikeskrive og diktere tekst, noko som kan vere bidragande til at barna får utvikle eit positivt forhold til området. Personalet prøver å vere medvitne på kva slags etiske, estetiske og kulturelle verdier som vi formidlar til barna i barnehage, og diskuterer dette undervegs gjennom barnehageåret.

KROPP, RØRSLE, MAT OG HELSE

MÅL: Barna skal utvikle gode vaner og handlingsmønstre frå tidleg alder av. Dei skal utvikle ein positiv sjølvoppfatning gjennom å utvikle kroppskontrollen, grovmotorikken, finmotorikken, rytme og den motoriske følelsesevna. Barna skal få oppleve rørsleglede, matglede, mentalt og sosialt velvære. Gjennom arbeidet skal barna utvikle forståing og respekt for sin eigen og andre sin kropp, og forståinga for at vi er forskjellige. Det er eit mål at barna skal få gode erfaringar med friluftsliv og uteliv til ulike årstider, og utvikle glede over å bruke og ferdes i naturen. Barna skal også få kunnskapar om menneskekroppen og forståing for kor viktig det er med gode vaner og eit sunt kosthald.

METODE: Personalet vil arbeide med å leggje til rette det fysiske miljøet og vurdere undervegs korleis nærmiljøet kan supplere barnehagearealet til ulike årstider. Personalet vil gje barna oppmuntrande bekreftelse på sansemotorisk og kroppslig leik og inspirere barna til å søkje fysiske utfordringar og bruke kroppen sin. Vidare vil vi skape vilkår for kroppslig leik og aktivitetar der ein bryt med det tradisjonelle kjønnsrolle-systemet, slik at jenter og gutter på ein likeverdig måte kan delta i alle aktivitetsformane. Personalet vil organisere kvardagen slik at det er ein gjennomtenkt veksling mellom periodar med ro, aktivitet og måltid. Barna skal få være delaktige under tilbereding av måltider. Med dette ønskjer ein å bidra til at barna kan lære gode vaner og haldningar og få kunnskap om kost, hygiene, aktivitet og kvile.

KUNST, KULTUR OG KREATIVITET

MÅL:

Barna skal gjennom arbeidet med fagområdet få moglegheit til å oppleve kunst og kultur og til sjølve å uttrykke seg estetisk. Barna skal få kjennskap til uttrykksformar som biletkunst, kunsthåndverk, musikk, dans, drama, språk, litteratur, film, arkitektur og design.

Barna skal lære å lytte, observere og uttrykkje seg gjennom eit allsidig møte med kunst, kultur og estetikk. Vidare er det eit mål at barna skal få kunnskapar om verkemidlar, teknikkar og ulike former for å uttrykkje seg estetisk i visuelt språk, musikk, song, dans og drama. Barna skal gjennom arbeidet få moglegheit til å sanse, oppleve, eksperimentere, bearbeide og kommunisere inntrykk gjennom skapande verksemd.

METODE:

Gi rom for både voksenstyrte- og barnestyrte aktivitetar som lar barn møte varierte estetiske inntrykks- og uttrykksformer. Sørgje for at barna bl.a. har tilgang til bøker, bilete, instrument, utkleddingstøy og variert materiale og verktøy for skapande verksemd i barnehagen.

Personalet vil arbeide med å motivere barna til å uttrykke seg og gje dei moglegheitene til å finne sine eigne uttrykksformer, lytte og være oppmerksame på dei kulturelle uttrykkja til barna.

Vidare vil vi arbeide med å gje barna varierte inntrykk gjennom møte med bl.a. naturen, temaarbeid, musikk, bilete, turar i nærmiljøet, byggjekunst, kulturlandskap og deretter legge til rette for at de kan få bearbeide inntrykka gjennom skapande verksemd - vi vil la barna få moglegheit til å gi uttrykk for sine inntrykk dei får i løpet av kvardagen.

NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI

MÅL: Arbeidet med fagområdet skal bidra til at barna får kjennskap til planter og dyr, landskap, årstider og vær, og få undre seg over kor mangfaldig naturen vår er. Det er eit mål at barna skal få ein gryande forståelse av kor viktig ein berekraftig utvikling er og få innsikt i naturvern. Barna skal oppleve gleda av å ferdes i naturen og utvikle ønskje om å ta vare på jorda vår. Vidare skal barna få kunnskapar om ulike dyr og vekstar og kor viktige dei er for matproduksjonen vår. Dei skal lære seg å observere, undre seg, eksperimentere, systematisere, beskrive og samtale om fenomenen i den fysiske verden. Barna skal få begynnande kunnskap om fødsel, vekst, aldring og død.

METODE: Personalet vil ta utgangspunkt i nysgjerrigheita, interessene og føresetnadene til barna og stimulere dei til å oppleve med alle sansar, og inkludere friluftsliv, aktivitetar og uteleik i barnehagekvardagen. Vi vil leggje til rette litteratur og aktivitetar som fremjar kunnskapar om, og forståelse for naturen. Barnehagen vil bruke nærmiljøet til å observere og lære om dyr, fisker, fuglar, insekt og planter. Barna skal få innsikt i matvareproduksjonen.

ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI

MÅL: Gjennom arbeidet med fagområdet skal barna tilegne seg grunnleggjande samfunnsnormer og verdiar, utviklar toleranse og interesser for kvarandre, viser respekt for bakgrunnen til kvarandre; uavhengig av den kulturelle og religiøse eller livssynsmessige tilhørigheten. Barna skal få kjennskap til kristne høgtider og tradisjonar og få innsikt i plassen dei kristne grunnverdiane har i kulturen vår. Dei skal vidare få kjennskap til tradisjonar som er knytte til høgtider i andre religionar og livssyn som er representerte i barnegruppa.

METODE: Personalet vil være medvitne på det yrkesetiske ansvaret for å praktisere verdigrunnlaget til barnehagen. Vi vil møte barna sine spørsmål om tru og undring med alvor og respekt, og skape rom for opplevelser, ettertanke og gode samtaler. Personalet vil skape interesse for, og bidra til forståing og toleranse for forskjellige kulturar og ulike måtar å leve på. Barna vil få hjelp til å løyse konfliktsituasjonar på ein konstruktiv måte, og personalet prøver å vere medvitne på at vi er deira forbilder.

NÆRMILJØ OG SAMFUNN

MÅL:

Arbeidet med fagområdet skal bidra til at barna lærer å møte verden utanfor familien med tillit og undring, og at dei får erfare at alle menneskjer, uavhengig av alder og kjønn, inngår og bidrar til fellesskapet, og at alle er like viktige. Barna skal verte kjende med historiske endringar i lokalmiljøet og samfunnet, og utvikle forståing for ulike tradisjonar og levemåtar.

METODE:

Personalet vil følgje demokratiske prinsipp i det daglege arbeidet i barnehagen, og arbeide for at alle barna får erfare at dei er verdifulle og viktige for fellesskapet. Vi vil lære barna at dei sjølve har valmoglegheit til å påverke både sin eigen og andre sin situasjon, og gje dei kjennskap til menneskerettane (herunder barnekonvensjonen). Barnehagen vil arbeide med likestilling mellom gutar og jenter og gje begge kjønn varierte utfordringar og like mykje merksemd. Barnehagen vil bruke ressursane i nærmiljøet aktivt.

MENGD, ROM OG FORM

MÅL: Personalet ønskjer å utvikle barna sin matematiske kompetanse. Det er viktig at barna får oppleve glede over å utforske og leike med tal, former og mønstre.

METODE: Personalet vil bl.a. være lyttande og oppmerksam i forhold til matematikken barnet møter og uttrykkjer gjennom leik, samtaler, eksperimentering og kvardagsaktivitetar. Personalet skal vere medvitne på sin eigen omgrepsbruk om matematiske fenomen i kvardagen, og styrkje kunnskapstørsten og matematikkgleda barna har til å utforske matematiske samanhengjer. Personalet vil sørge for at barna har tilgang på ulike spel, teknologi, teljemateriell, klossar, leiker, formingsmateriell, og tilby materiell som kan gje barna erfaring med klassifisering, sortering, samanlikning osv.

Personalet vil gje rom for at barna kan få resonnere og undre seg saman om avstandar, vekt, volum, tid, likskapar, ulikskapar, størrelsar og tal, samt stimulere evna til å bruke språket for logisk tenking.

TVERRFAGLEG ARBEID MED FAGOMRÅDA

Fagområda som vi no kort har presentert er fagområde som barnehagen kjem til å arbeide med gjennom heile barnehageåret. Kvart fagområde dekkjer eit vidt læringsfelt og dei opptrer sjeldan åleine. Barn lærer heile tida, både gjennom kvardagsaktivitetar og gjennom meir strukturerte og planlagde aktivitetar (**periodebestemte aktivitetar som temaarbeid**).

Illustrasjonen over viser korleis fagområda er fletta saman med kvarandre.

Kvart fagområde dekkjer eit vidt læringsfelt, og fagområda opptrer sjeldan åleine. Vi kjem til å arbeide tverrfagleg med fagområda. Det vil seie at fleire fagområde vil vere representerte samtidig – både i temaopplegg, kvardagsaktivitetar og turar i nærmiljøet. Formålet med å arbeide med desse fagområda, samt nokre av arbeidsmetodane tilknytta det enkelte fagområde, vil dykk kort få presentert i den vidare lesinga.

ARBEIDSPLAN FOR MOLTU BARNEHAGE

Rammeplanen for barnehagen stiller krav om at det jobbast med dei 7 fagområda som nettopp vart presenterte i informasjonsheftet. Personalet i Moltu barnehage jobbar med desse fagområda i dei daglege aktivitetane, satsingsområder og i forhold til temaarbeid. Modellen nedanfor er ein pedagogisk oversikt over metodar vi bruker i arbeidet vårt, kor formålet er å illustrere den tverrfaglige måten vi arbeidar på i barnehagen.

TEMA

Tilvenning

Eventyr

Årstidene

Fargar

Steg for steg

Advent/jul

Matemalek

Tras

Papayafuglen

Karneval

Språksprell

Påske

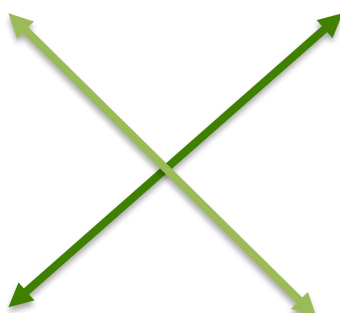
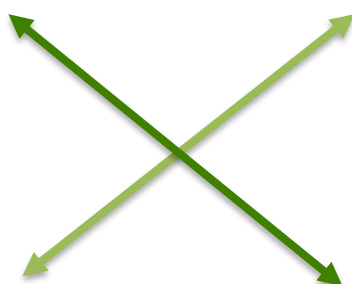
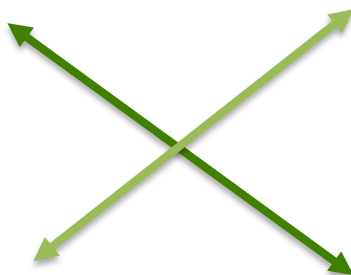
17. mai

Allabasalla

Bondegarden

Livet i fjøra

Alle med

METODE

Vi leikar

Vi samtalar

Vi lyttar

Vi dramatiserar

Vi går på tur

Vi Leser

Vi ser

Vi synger

Vi malar

Vi utforskar

Vi dansar

Vi formar

Vi stiller spørsmål

Vi sorterer

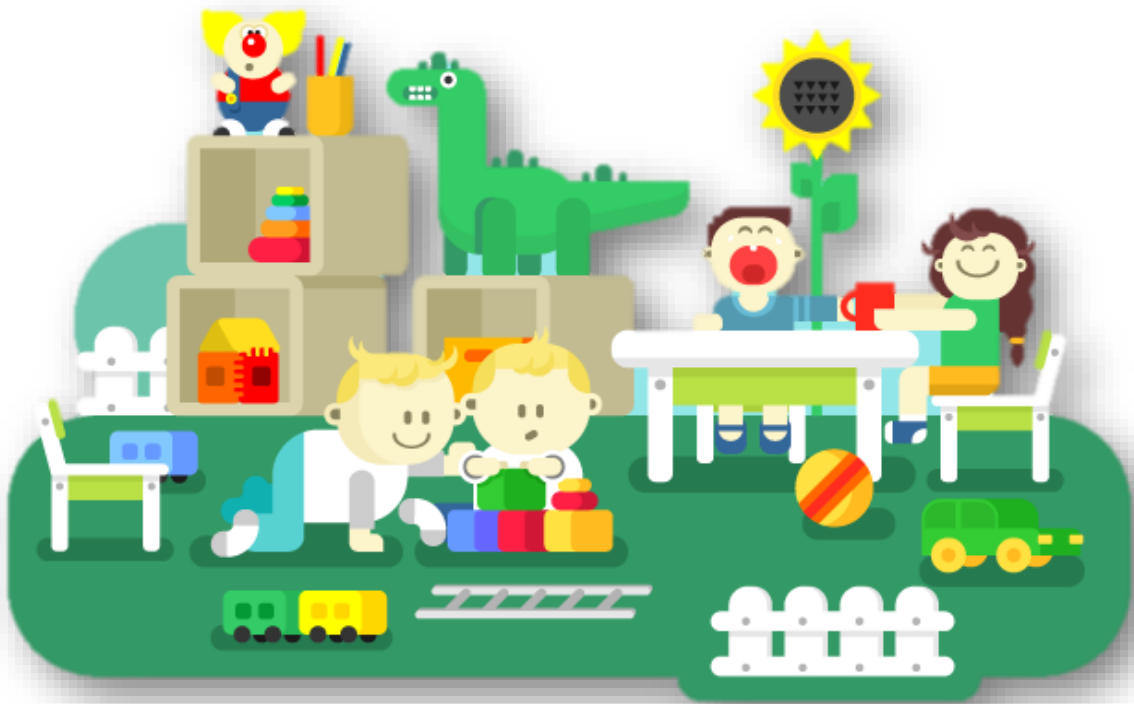
Vi undrar oss

Vi bruker rytmeinstrument

Vi eksperimenterar

En visjon for Moltu Barnehage:

ET GODT STED Å VÆRE,

ET GODT STED Å LÆRE.

Pedagogisk mål:

Barnehagen er til for barn, foreldre og personalet slik at alle får ein god kvardag, opplever utvikling og får tilfredsstilt sine individuelle behov.

MOLTU BARNEHAGE SOM PEDAGOGISK VERKSEMD

Barnehagen har ein viktig rolle som oppvekst- og læringsområde for barn under opplæringspliktig alder, og skal i følgje lovverket vere ein pedagogisk verksemd. Barnehagen skal støtte utviklinga ut i frå føresetnadene til barnet, og kvart enkelt barn i barnegruppa skal verte gitt utfordringar ut ifrå utviklingsnivå og alder.

Pedagogisk grunnsyn:

Når ein talar om pedagogisk grunnsyn, då talar ein om den oppfatninga ein har om verkelegheita, dei kunnskapane, verdiane og haldningane som ligg til grunn for den pedagogiske verksemda. I ein personalgruppe vil ein aldri vere einige om alt, men i barnehagen er det viktig å finne ein felles plattform som alle kan stå for, då det er lettare å "dra lasset saman".

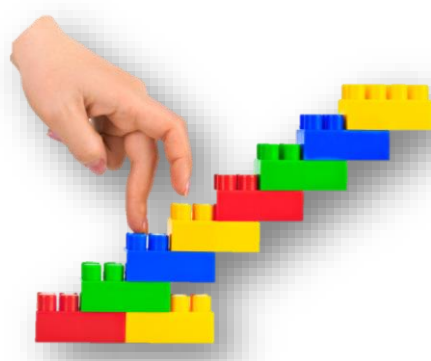
Vi ser på barn som kompetente individ, med medfødt evne og vilje til samspel og utvikling. Vi regnar også barn som ekspertar på eigne reaksjonar og erfaringar, og forsøker å møte barn med gjensidighet og bekreftande haldningar. Vi veit at barn er født med evne til empati (innleving), og ved at personalet møter barna med empati og positive samhandlingar kan vi bidra til barns vidare utvikling.

Personalet meiner det er viktig å arbeide aktivt med å fremje livsglede og empati hos barna, noe vi gjør ved bl.a. å leggje til rette for lek, humor og glede i barnehagens kvardag. Vi meiner det er viktig å ikkje ta seg sjølv så høgtidelig, og det er noko vi ønskjer å formidle til barna ved å forsøkje å vere gode modeller. Både store og små har opplevd mykje moro ved at personalet byr på seg sjølve. Vi vil ha glade, sterke barn som gleder seg til resten av livet, og som har lært at dei har mykje å bidra med til fellesskapet.

I Moltu Barnehage har vi ein tenke- og arbeidsmetode som gjennomsyrrer alt arbeidet vårt i barnehagen, og den lyder følgjande:

"Det eit barn kan klare med litt hjelp frå ein voksen, eller frå eit meir kompetent barn "i dag", kan barnet klare åleine "i morgen".

Vi tar alltid utgangspunkt i det enkelte barn sin alder og modenhet og legg lista for kva barnet kan meistre litt i overkant, på den måten har barnet alltid noko å strekkje seg etter. Personalet kan sjåast på som "stillasbyggere" for barna, for når dei skal lære nye ferdigheter/kunnskapar, prøver vi å byggje stillas for det enkelte barnet etter kor mykje hjelp barnet trenger. Etter kvart som barnet meistrar oppgåva sjølv byggjer vi ned stillaset.

Ved å vere eit støttande stillas for barnet, kan vi hjelpe det med å meistre ting som det ikkje hadde greidd utan hjelp.

Dette krev at vi som jobbar i barnehagen kjenner barna vi støtter godt, og veit kva dei trenger hjelp til å meistre.

Personalet er av den oppfatning at barnas utvikling og læring kan beskrivast som en trapp, og kor kvart

trappetrinn illustrerer nye kunnskapar og ferdigheiter. Ved at personalet fungerer som støttande stillas kan vi hjelpe barnet til å ta eit skritt opp trappa, for så å la barnet få "kvile" der til den nye lærdommen har fått synke inn og internaliserast. Deretter hjelper personalet det enkelte barnet vidare til å ta neste steg i "lærdomstrappen".

Vi er også av den oppfatning at det er betre å fokusere på det barnet meistrar og har lært seg av ferdigheiter og kunnskapar, enn å fokusere på det negative og det barnet ikkje meistrar. Å rette for mykje merksemd mot det barnet ikkje meistrar, er noko vi meiner kan få negativ innverknad på barnets sjølvbilde og sjølvtilitt.

Ein viktig del av barnehagens arbeid er å utvikle barnas sosiale kompetanse, heriblant er det eit mål å lære barna verdiar, haldningar, ferdigheiter og ein åtferd som er gagnlige for det øvrige samfunnet. Når det gjeld å førebygge og redusere negativ åtferd så har vi mykje større tru på at "ros" er eit betre verkemiddel enn "ris". Av erfaring veit vi at det å få merksemda er noko dei fleste barn ønskjer. Personalet fokuserer derfor mykje på

barnas positive handlingar og gjev mykje ros og merksemd på ønska åtferd, og neglisjerer barnas negative handlingar (sjølv sagt i den grad det er mogleg). Vår erfaring er då at barnet som regel gradvis vil endre sin negative åtferd til ein meir ønska åtferd grunna behovet for merksemd, ros og positiv bekreftelse frå omgjevnadane.

Mange barn treng hjelp til å meistre motgang og usemje, og empatiske evner meiner vi er ein viktig føresetnad for at barn skal kunne handtere konflikthar på konstruktive måtar. Vi trur ikkje at barn lærer å meistre konflikthar på eigenhand, men er av den oppfatning at dei lærer med støtte og oppfølging frå dei vaksne, som aktivt og målretta viser barna konstruktive måtar å handtere

usemje, interesse motsetningar og konflikthar på. Personalet i Moltu Barnehage er medvitne på at vi er viktige rollemodellar for barna, og ikkje minst for kvarandre. I denne samanheng meiner vi også at det er viktig å leggje vekt på at det er heilt naturleg at man har ulike måtar å tenkje, meine og handle på. Dette er med på å skape variasjon og mangfald; noko som gjer det spennande for oss å vere saman.

Verdiformidling:

Moltu Barnehage er ein offentlig eigd barnehage og har derfor ein kristen formålsparagraf. Men for personalet er det ingen motsetning i det å formidle dei normer og tradisjonar som er vanlege i vår kultur, samtidig som vi skal støtte det enkelte barn i det livssynet det måtte ha med seg frå heimen. For vi meiner at det er nettopp gjennom forskjellar har vi moglegheit til å formidle toleranse og likeverd. Verdigrunnlaget, samt formålet med

barnehagen, er med på å prege arbeidet med alle fagområda som er nedfelt i rammeplanen for barnehagar. Personalet vil ha et særlig fokus på etikk, religion og filosofi i kvardagen.

Andre etiske grunnverdiar som vi ønskjer å formidle, er omsorg, omsyn og respekt, både i forhold til kvarandre og i forhold til miljøet rundt oss. I vår barnehage vil vi

formidle alle høgtider og tradisjonar som høyrer den kristne kulturarven til, men vi understrekar at personalet er nøytrale i formidlinga. Ingen barn i barnehagen skal føle seg støtt eller tråkka på fordi det har med seg ein annan kulturell eller religiøs "bagasje" i frå heimen. Alle er like verdifulle og har krav på like stor respekt.

Etikk, religion og filosofi er med på å forme måtar å oppfatte verden og menneske på, og pregar våre verdiar og haldningar. Kristen tro og tradisjon har saman med humanistiske verdiar gjennom århundrer prega norsk og europeisk kultur. Norge er i dag eit multireligiøst og fleirkulturelt samfunn.

Barnehagen vil reflektere og respektere det mangfaldet som er representert i barnegruppa, samtidig som den skal ta med seg verdiar og tradisjonar i den kristne kulturarven. Den etiske rettleiinga barnehagen gir, vil ta omsyn til barnegruppa, til det enkelte barn sine føresetnader og den enkelte heim sin kulturelle, religiøse eller verdimesseige tilknytning. Personalet kjem til å leggje

stor vekt på filosofi og undring. Å filosofere med barn kan ofte vere ein fin metode for å stimulere barna til å utvikle sjølvstendig og kritisk tenking.

Formålet med å ha fokus på verdier:

Gjennom å ha fokus på verdier (herunder etikk, religion og filosofi) skal barna få erfare at grunnleggjande spørsmål er vesentlige ved at dei vert gitt anledning til undring og tenking gjennom samtalar og forteljingar. Barna skal tileigne seg grunnleggjande samfunnsnormer og verdier, utvikle toleranse og interesse for kvarandre; uavhengig av den kulturelle og religiøse eller livssynsmessige tilhørigheten.

Barna skal få kjennskap til kristne høgtidar og tradisjonar. Dei skal også få kjennskap til at det er menneske som kan ha ein annan religion, eit anna livssyn og som lever i ein annan kultur enn det ein er kjend med. Personalet ønskjer å skape interesse for, og bidra til forståing og toleranse for forskjellige kulturar og ulike måtar å leve på. Barna skal få moglegheit til å bearbeide egne erfaringar og tankar det har omkring grunnleggjande spørsmål.

Barns undring og vitebegjær er eit godt utgangspunkt for å skape filosofiske samtalar, men det krev trening og gode idear. Små barn stiller store spørsmål. I ein filosofisk samtale vil personalet oppmuntre barna til å tenke høgt over moglege svar på vridne spørsmål – utan at vi vaksne grip inn for å hjelpe dei med svara. Det er viktig å vise barna at dei vert tekne på alvor. Denne haldninga er i pakt med rammeplanen der filosofisk refleksjon og barns medverknad vert trekt fram som viktige fokusområder i barnehagen.

Rammeplan vektlegg også at toleranse og respekt skal vere grunnleggjande verdier i barnehagen. I barnehagen vår er det av stor betyding at barna får oppleve varme og omsorg. I barnegruppa kan dei utvikle solidaritet med andre barn. Innleving i andre menneske sin situasjon vil bidra til medkjensle, solidaritet og toleranse. Hensikta med høgtidsmarkeringar er å vere bidragande til å realisere desse verdiane.

For å arbeide i retning av måla vil personalet blant anna:

- 🌍 Gje rom for undring og filosofiske samtalar.
- 🌍 Oppfordre barna til å stille spørsmål.
- 🌍 Oppøve barnas evne til å lytte til kvarandre.
- 🌍 Oppøve barnas evne til å argumentere.
- 🌍 Møte barnas tro, spørsmål og undring med respekt.
- 🌍 Vere medvitne på vårt ansvars som kulturformidlar.
- 🌍 Vere gode rollemodellar.
- 🌍 Vere medviten på vårt ansvar som verdi- og normformidlarar.
- 🌍 Leggje til rette for samtalar og aktivitetar som fremjer toleranse og respekt.
- 🌍 Markere FN-dagen 24. oktober – kor vi vil ha eit sterkt fokus på solidaritet.
- 🌍 Formidle «Papayafuglen» som er eit pedagogisk opplegg med fokus på solidaritet, vere medmenneske og det å vere anerkjend.
- 🌍 Arbeide med «Steg-for-steg» som er eit pedagogisk opplegg med hensikt å auke barna sin sosiale kompetanse gjennom å øve på ferdigheiter som empati, problemløysing og mestring av sinne.
- 🌍 Arbeide med prosjektet «Være saman» som er eit kompetanseløft for tidlig innsats og endringsarbeid i barnehagen. Formålet er bl.a. å heve dei vaksne sin bevisstgjøring om relasjonsbygging, kommunikasjon, handtering av utfordrande åtferd og organisasjonsutvikling.
- 🌍 Vi les biletbøker om følelsar, heng opp bilder av ansikt som visar ulike følelsar.
- 🌍 Vi let den kristne kulturarven komme til uttrykk bl.a. gjennom høgtidsmarkeringar.
- 🌍 Vi let barna få kjennskap til ulike tradisjonar og livssyn.

MÅL OG METODAR FOR DET PEDAGOGISKE ARBEIDET

Sosial kompetanse:

Før man kan sende barn ut i den store vide verda treng barna å utvikle og meistre ein del ferdigheiter. Vi lever i dag i ein brytningstid kor mykje er i forandring. Normer, verdiar og haldningar endrast gradvis. Vi kan ikkje oppdra våre barn slik vi sjølv er blitt oppdratt. Våre barn skal ut i ein "annan verden" enn den vaksne i dag møtte som unge. Barnehagen er ein start på sosialiseringssprosessen og eit hovudmål er at barna i Moltu Barnehage skal utvikle sin sosiale kompetanse. Med dette perspektivet vert det viktig for oss å arbeide med å lære det enkelte barn basiskvalifikasjonar som det å vente på tur, ta omsyn til andre, vere vener, vise toleranse overfor ulikskapar og vere omsorgspersonar.

Eit anna viktig mål er at barna skal utvikle eit positivt sjølvbilete og positiv haldning til eigen læreevne, utvikle sjølvstende, kreativitet og fleksibilitet. Barna skal lære å kommunisere effektivt på ulike plan og utvikle eit godt munnleg språk. Gjennom arbeidet skal barna lære å kunne ta andre si rolle og sjå ein sak frå fleire synsvinklar, og lære seg å bidra til å utforme positive normer for samhandling sjølv.

Den sosiale kompetansen er ikkje noko man lærer på 1-2-3, men det er ein livslang læring, for vi møter stadig nye menneskjer, stader, og situasjonar som man må forholde seg til.

Barns utvikling av språk og kommunikasjonsevne er noko som heng saman med utviklinga av sosial kompetanse. Det å lære barna å forholde seg til andre er kanskje det mest vesentlege man kan lære barna, og er derfor eit viktig mål.

Personalet prøver å være medvitne på at vi er gode rollemodellar for barna, samt fungere som "rådgivarar og vegleiarar" for barna i kvardags-situasjonar og hjelpe til med å avverje og løyse konflikhtar, og etter kvart hjelpe barna til sjølvstendig konfliktløsning. Vi kjem til å

arbeide aktivt med å lære barna å ta kontakt og oppretthalde kontakt med andre, og vil aktivt setje i gong og delta i barnas aktiviteter.

Vi vil også gjere barna kjent med grensene vi har i barnehagen, og oppmuntre dei til å overhalde desse. Barna kjem til å verte delt inn i grupper etter alder / modenheitsnivå t.d. i samband med leike- og spelegrupper, temaarbeid og samlingar. Men vi er også opptekne av å gje barna felles opplevingar, slik at deira utgangspunkt for samleik kan byggje på erfaringar som alle i gruppa har hatt. Elles er oppmuntrande ord, ros og positive tilbakemeldingar på barns positive handlingar noko som vil gjennomsyre våre arbeidsmetodar.

Danning gjennom omsorg leik & læring:

Tradisjonelt så handlar danning om å ha kjennskap til bl.a. kunst og kultur, litteratur, musikk, vitenskap, historie, vere høfleg og ha gode manerar. Danning handlar også om å utvikle evna til å reflektere over eigne handlingar og veremåte. Danning er eit vidt omgrep som inkluderer mykje, heriblant oppseding. Det å delta i barnehagens sosiale liv kan gje barn verdifull sjølvdanning. Barnehagen vert derfor betrakta som ein viktig dannelsesarena for barn.

Danning skjer i samspel med omjevnaden og er ein føresetnad for meningsdanning, kritikk og demokrati. I kvardagen oppstår det ulike relasjonar. Barna vert påverka av kvarandre, av oss vaksne, og gjennom ulike aktivitetar. Danning skjer i dei ulike relasjonane og situasjonane som oppstår mellom barn-barn og barn-vaksne.

Danning vert sett for å vere meir enn utvikling, meir enn læring, meir enn omsorg, meir enn oppseding og meir enn sosialisering. Samtidig rommar danning alt dette. Det er derfor viktig at barn får utfordringar i kvardagen for å utvikle eigne kunnskapar og ferdigheiter. Det å lære å handle omsorgsfullt, ha evne til kritisk refleksjon og å kunne ta sjølvstendige val basert på etisk grunngitte val, er viktige sosiale ferdigheter. Danning gjennom leik, læring og omsorg er med på å leggje grunnlaget for ein allsidig utvikling.

Formålet med å arbeide med danning:

Danning handlar med andre ord om å lære sosiale koder (normer, regler, verdiar og haldningar). Å arbeide med dei grunnleggjande verdiane som respekt, likeverd og toleranse er viktig med tanke på utviklinga av barnets sosiale kompetanse. Det å kunne samhandle positivt med andre i ulike situasjonar er viktig at barn lærer å meistre. Gjennom gode dannelsesprosessar setjast barn betre i stand til å handtere livet ved at dei utviklar evna til å forholde seg prøvande og nysgjerring til omverda, og til å sjå seg sjølve som eit verdifullt medlem av eit større fellesskap.

Personalet sine arbeidsmetodar med å fremje danning:

Barnehagen har eit stort fokus på danning. Danning vil gå som ein raud tråd gjennom alt så skjer i kvardagen til barna. Danning er ein kontinuerleg prosess som heng saman med og dannar grunnlaget for omsorg, lek og læring. Personalet i barnehagen vil vere bevisste på at vi er viktige rollemodellar for barna. Gjennom vår eigen veremåte kan personalet vere bidragende til barnas oppøving av sosiale ferdigheiter.

Barn lærer med heile kroppen, gjennom heile dagen. Dei lærer gjennom å erfare og oppleve. I barnehagen legg vi til rette for både formelle og uformelle læringssituasjonar. Dei formelle læringssituasjonane er styrte av oss vaksne og er t.d. samlingstund, formingsaktivitetar, førskoleklubb o.l. Dei uformelle er kvardagssituasjonane, dvs. "her-og-no"-situasjonane som oppstår i lek og i samspel med andre barn og vaksne.

Leik er barns viktigaste uttrykksform og verktøy med tanke på læring og utvikling. Den har stor betydning for barnets trivsel. Leiken har derfor en sjølvskreven viktig plass i barnehagen. I leiken vil barna kunne utvikle sine sosiale ferdigheter og bl.a. oppøve turtakingsevna, ta omsyn til kvarandre og vise respekt for dei ein er i samspel med.

I Moltu barnehage har vi stor spredning i alder. Dei aller minste har t.d. andre behov enn dei eldste barna. Personalet vil derfor legge til rette for både frileik og ulike leikegrupper i mindre grupper kvar dag. Ved å dele inn i mindre grupper vil personalet kunne sjå kvart

enkelt barn betre, og lettare imøtekomme deira behov. Personalet vil også arbeide for å inkludere heile barnegruppa i leiken, enten i større eller mindre grupper.

At barna får oppleve omsorg og nærheit er veldig viktig. Personalet prøvar å vere bevisste på å vise omsorg i alle kvardagssituasjonar og aktivitetar i barnehagen. Personalet ønskjer å gje omsorg til barna bl.a. ved å vere imøtekommande, anerkjennande og lydhøre vaksne. Ingen barn er like og dei har forskjellig behov ut i frå

alder og utviklingsnivå. Vi vil gjere vårt ytterste for å møte barnet slik det er, og sjå kvart barn.

I arbeidet med danning gjennom omsorg, leik og læring vil personalet blant anna ha fokus på å gi støtte til barna ut i frå alder- og modningsnivå. Vi vil vere bevisste på å vere tydelege vaksne, og rettleie barna i samfunnets normer, sosiale krav og væremåte (sosiale koder).

Å oppøve empati hos barna (sette seg inn i andre sin situasjon og kunne vise medkjensle), og evne til konfliktløsning er viktig for personalet. Vi vil støtte barna i å lytte til kvarandre, samt akseptere kvarandre. Personalet er bevisste på at dialog er ein føresetnad for danning, og at danning er sosialt betinga (danning skjer i samspel med omgjevnaden). Allsidig respekt og humor vil vere eit viktig reiskap.

**" Alt jeg egentlig trenger å vite
lærte jeg i barnehagen "**

Dele med andre.

Opptre realt.

Ikke slå.

Legg tingene tilbake der du fant dem.

Rydd opp i ditt eget rot.

Ikke ta noe som ikke er ditt.

Be om unnskyldning når du sårer noen.

Vask hendene før du spiser

Skyll ned etter deg på toalettet.

Du har godt av varme småkaker og kald melk.

Lev et balansert liv - lær litt og tenk litt og tegn og mal

og syng og dans og lek

og arbeid litt mer hver dag.

Ta en liten lur hver ettermiddag.

Når du går ut i verden, så se opp for trafikken,

hold hverandre i hendene og hold sammen

Vær oppmerksom på under. Husk det lille frøet

som plantes: Røttene vokser nedover og planten vokser oppover,

og egentlig er det ingen som vet hvordan,

eller hvorfor,

men slik er vi alle sammen.

Gullfisk og hamstere og hvite mus

og til og med det lille frøet i boksen med skumplast - alle dør.

Det gjør vi også

Og husk de første barnebøkene og det første

ordet du lærte - det største av alle ord - SE.

(Robert Fuglhum)

LEIK, LEIKEKOMPETANSE OG RELASJONAR:

I barnehagen observerer vi mange ulike typar for leik; frileik, rolleleik, dramatisk leik, aggresjonsleik, fantasileik, funksjonsleik, repetisjonsleik, tumbleleik, regelleik, sanseleik, sangleik, digital leik osv. Leiken er barna sin naturlege uttrykksform og viktigaste aktivitet, og det er nærast umogleg for barn å la vere å leike. Barn utforskar, prøver ut, får kunnskapar og sjølvtilitt. Leiken er det grunnleggande uttrykket barna brukar for å forstå seg sjølv og omgjevnaden, og gjev gode føresetnader for læring. Leiken har eigenverdi og er ein viktig side av barnekulturen.

Men leiken betyr meir enn det. Vi menneske er sosiale frå vi er fødde, og er avhengig av andre rundt oss for å danne eit bilde av ein sjølv. Alle har behov for ein ven, føle seg verdifull og føle tilhørighet i eit fellesskap. Å verdsette leiken er derfor viktig då vennskap dannast i eit leikefellesskap, og det å få delta i leik og få vener er bl.a. viktig for barnets trivsel.

Grunnlaget for læring og sosial kompetanse utviklast ved samhandling med andre. Å leike og få vener er ikkje noko som berre kjem av seg sjølv. Det trengst kompetanse for å kunne bidra i leik på leikens premissar. derimot noko som kjem av seg sjølv. Barn med dårlege leikeferdigheiter vert ofte upopulære leikekameratar, noko som kan medføre til utestenging og hindre utvikling av venskap og gode relasjonar. For barn som ikkje mestrer dei mange og komplekse leikereglane kan det vere vanskeleg å bli inkludert i leik med andre. Barn som vert ekskludert i leik mister viktig læring, t.d. sosial og språklig kompetanse. Personalet vil derfor ha mye fokus på å oppøve barnas leikeferdigheter og lære barna å leike på ein positiv måte.

Formålet med å arbeide med å fremje barna sin leikekompetanse:

Leik er eit viktig reiskap i barnets utvikling, og gjennom leiken lærer og utviklar barna seg både kognitivt, språkleg, sosialt og motorisk. Barna skal tilegne seg leikeferdigheter og lære seg leikereglar som turtaking, vente på tur, ta omsyn og vise respekt for dei ein leikar saman med. Personalet er opptekne av at leiken skal vere spontan, frivillig, lystbetont, og gje ein førebuing til vaksenlivet. Barna skal få oppleve glede ved leik og samvær med andre.

Personalet sine arbeidsmetodar med å fremje barna sin leikekompetanse:

Gjennom arbeidet med å legge til rette for barna sin leik, oppøve leikeferdigheter og utvikle gode relasjonar vil det verte lagt til rette for variert leik. Personalet vil leggje til rette for det fysiske miljøet. Leiker, leikeapparat og diverse aktivitmateriell vil verte tilpassa til barnegruppa utifrå alder- og utviklingsnivå. Ved å la innbydande leiker og materiell vere synleg og lett tilgjengeleg, så

ønskjer vi å stimulere barna til ulike former for leik, t.d. rolleleik, konstruksjonsleik, funksjonsleik, formingsleik, småbarnsleik og sansemotorisk leik.

Ved å arbeide med mange ulike tema i løpet av barnehageåret, ønskjer vi å gje barna mange nye impulsar og inntrykk, som dei kan ta med seg og utforske vidare i leiken. Personalet vil derfor legge til rette for at barna gjennom ulike leiker og materiell skal få bearbeide sine erfaringar. Barna skal få muligheit til å kunne få "gje uttrykk for sine inntrykk".

Personalet er bevisste på viktigheten av aktivt å observere barna sin leik. Ved å observere leiken, kan ein sjå om det er nokon som faller utanfor, og som ikkje mestrer å henge med på dei andre sin leik av ulike grunnar. Å kunne gripe inn så tidleg som mogleg, og kartlegge kva vi kan gjere for å hjelpe desse barna er essensielt. Personalet vil vere

tilgjengelige og gripe aktivt inn i leiken for å førebyggje konflikhtar som kan vere til skade for utviklinga av dei gode relasjonane. Å lære seg å leike på ein positiv måte er viktig. Det å kunne "utnytte" leikesituasjonane for å oppøve barnas relasjonskompetanse er noko vi vil ha fokus på.

Personalet kjem til å dele barnegruppa inn i leikgrupper, bl.a. for å hjelpe barn som har behov for å lære seg leikereglar. Det kan vere tryggare å utfolde seg i mindre grupper. Vi vil også ha fokus å lære barna å leike på ein positiv måte. Personalet er bevisste på å vere gode rollemodellar, og at gjennom vår eigen veremåte bidreg til barns læring av sosiale ferdigheter. Vi er opptekne av at vi vaksne skal vere med i leiken på barna sine premisser, men samtidig vere støttande, inspirerande, oppmuntrande, tilgjengelige og tydelige for å skape eit varmt og inkluderande læringsmiljø.

***”Vær barmhjertig
Vis en særlig omsorg
for de mennesker som er så
Logiske
Praktiske
Realistiske
At de forarges når noen kan tro
at det fins en liten blå hest ”***

MOBBING I BARNEHAGEN:

Mobbing som tema har kome på dagsordenen i barnehagen då fleire rapportar visar at det er meir mobbing i barnehagar enn vi likar å tru. Mobbing er gjentatt negativ åtferd som gjentas frå ein eller fleire mot eit barn som har vanskar med å forsvare seg (skeivt maktforhold). Gjentatt erting på ein ubehageleg og sårande måte er også mobbing. Det kan også vere at barn vert utestengt frå leiken, ikkje vert akseptert, vert "hersa" med, undertrykt, krenka, latterleggjort, fysisk plaga, ignorert m.m.

Men det er også her viktig å skilje mellom konflikhtar og enkelttilfelle av t.d. krangling, slåssing og utestenging. Vi snakkar ikkje om mobbing ved vilkårleg erting, eller at barn vert sinte på kvarandre, tek leiker frå kvarandre o.l. Ofte så ser man barn som er like sterke personar (både fysisk og psykisk) er involverte i ein konflikt. Desse konfliktane kan ofte løysast gjennom meking mellom partane, og på denne måten skape fred ved å komme til einigheit / inngå kompromiss.

Formålet med å ha fokus på mobbing:

Konsekvensane for eit barn som vert mobba kan vere av både kortsiktig og langsiktig art. På kort sikt kan det medføre redusert livskvalitet, og på langs sikt kan barnet få store sosiale og psykiske vanskar. Ved å fange opp tendensar til mobbing og gripe inn så tidleg som mulig, så kan det vere til hjelp for å førebyggje mobbing i skulen.

Leiken har ein eigneverdi i seg sjølv, og barn som ikkje får vere med å delta i leik kan miste viktig læring på mange områder. Det kan t.d. vere sosiale ferdigheiter, språktrening, bearbeide inntrykk og erfaringar, utforske det ukjente, knytte venskapsband o.s.v.

Ved å arbeide med mobbing allereie barnehagen kan ein tidleg lære barn at det er uakseptabel åtferd å krenke andre. Å ha fokus på at det er nulltoleranse for mobbing, både blant barn og vaksne, er med på å skape eit betre barnehagemiljø. Personalet vil etterstrebe å skape eit miljø der barn og vaksne skal verte møtt med

anerkjenning og oppmuntring, samt få oppleve seg sjølv som verdifulle. Alle skal oppleve glede ved å vere i barnehagen. Personalet vil arbeide for at "Alle skal ha ein ven".

Personalet sine arbeidsmetodar for å hindre mobbing blant barna:

I barnehagen legg vi vekt på at barna skal føle seg verdsett, opplever respekt, trivsel og glede. I arbeidet med å førebyggje mobbing har personalet bl.a. fokus på å formidle grunnleggjande verdiar som fellesskap, omsorg og medansvar. Eit barn som vert plaga av

andre, får redusert livskvalitet og kan verte lite fungerande i samspel med andre. Barn kan få vanskar med å bli inkludert i leiken og blir då heller utestengt. Ein hindrar da utviklinga av venskap og mogleg-heiter for gode relasjonar både i barndommen og seinare i livet.

I arbeidet med å førebyggje mobbing i barnehagen vil personalet vere "vegvisar" for kva som er akseptabel oppførsel og ikkje. Vi vil støtte barna sin leik, og hjelpe barn til å komme i leik med andre på ein positiv måte. Barna skal få lære hjelpe kvarandre, dele, samarbeide, ta ansvar og gjere personlege val. Personalet vil hjelpe barna til å reflektere over eigne handlingar, til å setje grenser for seg sjølve, og seie stopp. Å støtte barna til å tørre å stå opp for eigne meiningar, men utan å "overkjøre" andre vil vi også vere opptekne av. At det oppstår konfliktar mellom barna er ikkje uvanleg, så det å lære barna å finne gode løysningar på desse er viktig. Som vaksne vil vi ta på oss meklingrolla der vi ser at det er behov for det.

Ved å tilretteleggje aktivitetar og gjøremål ut i barnas forutsetningar ønskjer vi å kunne styrke sjølvbildet og sjølvtiliten til kvart enkelt barn ved at dei får oppleve mestring. Alle barna skal oppleve trygghet, trivsel, tillit og omsorg. Barnegruppa vil derfor ofte bli inndelt i mindre leike- og spillegrupper for å imøtekomme dei ulike behova til barna.

Personalets verktøy for å avdekke og førebyggje mobbing er bl.a.;

- 🌸 Observasjon av enkeltbarn / barnegruppa
- 🌸 Å kartleggje miljøet
- 🌸 Tilstedeværende vaksne
- 🌸 Ha en aktiv holdning mot mobbing
- 🌸 Barnesamtaler / individuelt og i gruppe
- 🌸 Foreldresamtaler / Foreldresamarbeid
- 🌸 Temasamlingar / "Steg-for-steg"
- 🌸 Prosjektet «Være saman».

LIKESTILLING & LIKEVERD:

Likestilling mellom menn og kvinner, gutar og jenter er ein viktig verdi i vårt samfunn. Men framleis veks det opp barn som vert påverka til å gjere ulike val her i livet basert på sitt eige kjønn. Dette er noko man vil rette på fokus på i barnehagen som ønskjer å fremme demokrati og likestilling, og motarbeide alle formar for diskriminering. Barnehagen er ein viktig samspillsarena, og har derfor ein unik rolle og posisjon til å bidra til eit likeverdig og likestilt samfunn.

Når det gjelder likeverd så handlar det om ein grunnleggjande forståing av at alle menneskjer er like mykje verdt. Alle skal møtast som likeverdige til tross for ulike føresetnader. Det skal vere uavhengig av kvar ein er fødd, alder, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Men for å behandle alle likeverdig, så må ein av og til forskjellsbehandle – nettopp fordi alle har forskjellig utgangspunkt.

Likestilling og likeverd handlar om at gutar og jenter skal ha like moglegheiter til å verte sett og høyrde, og til å delta i fellesskap i alle aktivitetar i barnehagen. Det handlar også om å endre tradisjonar og haldningar som er knytte til kjønn. Men målet om at gutar og jenter skal ha like moglegheiter handlar ikkje om å viske ut skilnadane kjønna i mellom – og at dei skal verte like. Det handlar som nemnt om at alle skal ha lik moglegheit til å delta i forskjellige aktivitetar, og at vi vaksne ikkje skal tileigne barn eigenskapar fordi dei er gutar eller jenter.

Fleire undersøkingar viser at barnehageansatte ofte behandlar gutar og jenter ulikt. Dette er derfor noko vi ønskjer å rette søkjelyset på i Moltu Barnehage for å sjå om det faktisk er slik – eller ikkje.

Personalet vil derfor ha fokus på eigen arbeidspraksis på korleis vi møter jenter og gutar i barnehagen vår, og korleis vi legg til rette for leik og aktivitetar som tek omsyn til barna sin fleirkulturelle bakgrunn.

Formålet med å ha fokus på likestilling og likeverd:

Barnehagen ønskjer å bidra til å fremje positive haldningar til likestilling og likeverd både hos barna og dei vaksne. Barna skal lære å vise respekt, toleranse og likeverd for den andre sitt kjønn, kulturelle bakgrunn, språk og religion. Barna skal også lære at sjølv om vi er forskjellige så er alle like mykje verdt.

Vi ønskjer også å motverke stereotypar som er knytta til det enkelte kjønn og vise barna at det er mange måtar å vere gut og jente på. Barnegruppa skal få oppleve at dei har like moglegheiter til aktivitet, leik og læring. Dei skal ikkje oppleve at dei tradisjonelle

kjønnsrollene set begrensning for deira barnehagekvardag. Gjennom å diskutere og reflektere omkring eigen arbeidspraksis om korleis vi møter gutar og jenter, samt korleis vi møter barn med ein anna kulturell, språklig og religiøs bakgrunn, håper personalet på å verte gode rollemodellar for barna.

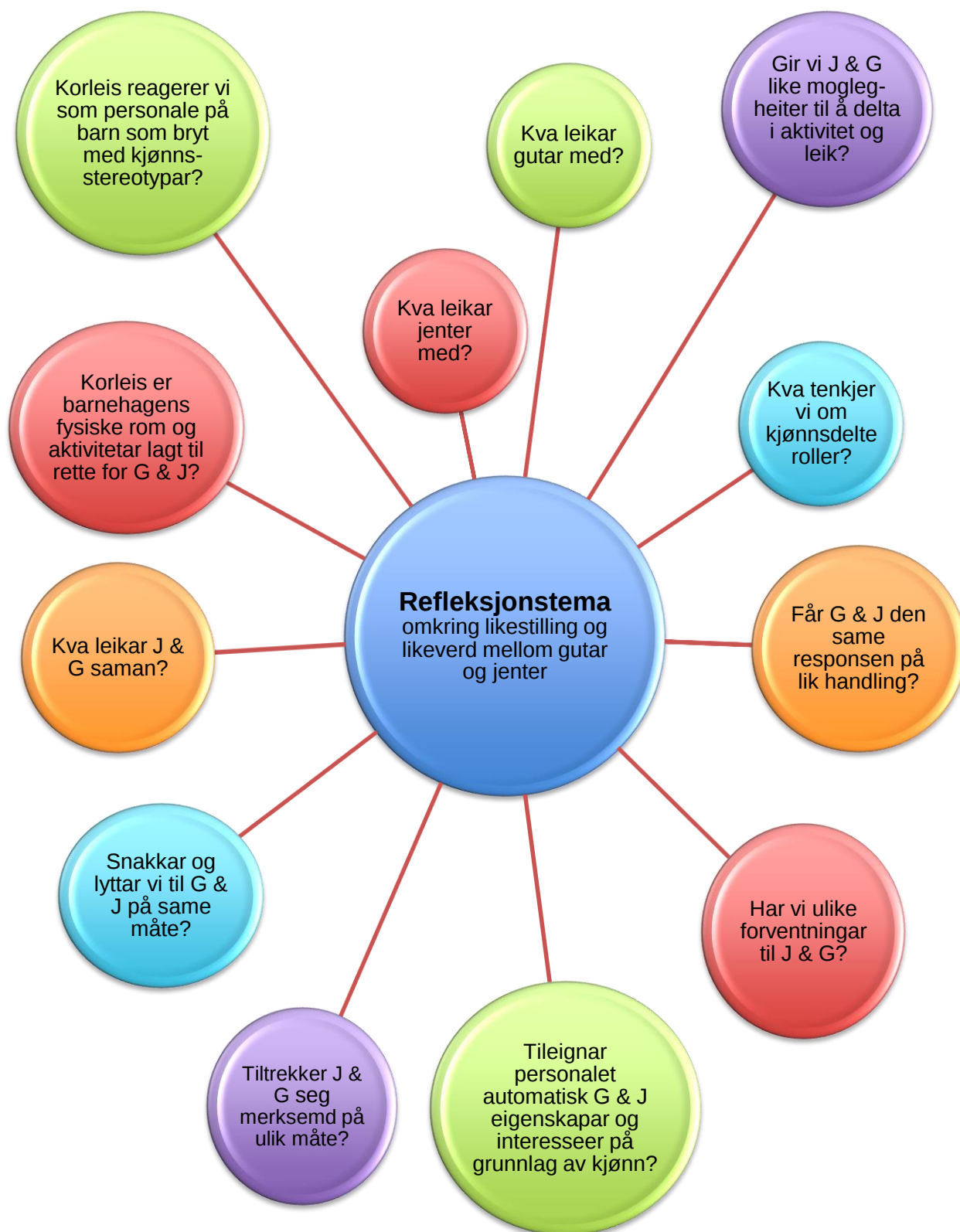
Personalet sine arbeidsmetodar for å fremme likestilling og likeverd:

Personalet vil vere medvitne på å ikkje forskjellsbehandle barna ut i frå kjønn, og la barna verte møtt på ein kjønnsnøytral måte. Barna skal verte utfordra på nye område. Vi vil hjelpe barna til å velje aktivitetar fritt ut i frå kven dei er – og ikkje ut i frå dei forventningane som ligg i kjønnsrollene. Det vil verte lagt til rette for leik og aktivitetar der barna kan få oppleve mestring avhengig av kjønn. Barna skal få tilgang på bøker og anna materiell som representerer mangfald, og som bryt med kjønnsstereotype oppfatningar.

At barnehagen har fokus på likestilling betyr ikkje at vi skal nekte jenter å leike prinsessar eller gutar vere sjørøvarar – men at alle barn skal få utnytte sine evner og interesser uavhengig av kjønn. Personalet vil introdusere barna for nye og ukjente ting, og vere støttande, engasjerte og motiverte i barna sine ønskjer og val av leik og aktivitet

Personalet har temaet likestilling og likeverd som eit fast innslag på personalmøter. Nokre av spørsmåla vi diskuterer og reflekterer over er illustrert i modellen ovanfor.

SPRÅKLEG MANGFALD SOM RESSURS:

Det norske samfunnet er i dag meir samansett og komplekst enn tidlegare, og vi har mange innflyttarar frå andre land i barnehagen og i lokalsamfunnet vårt. Dei fleste norske barnehagar er i dag fleirkulturelle og tek omsyn til at barn har ulike førstespråk og ulik kulturell bakgrunn.

Barnehagen har ei ressursorientert tilnærming til mangfald. Vi vil legge til rette for ei god språkutvikling for barna med minoritetsspråkleg bakgrunn, der tospråklegheita anerkjennast som verdifulle ressursar – både for det enkelte barn, for barnegruppa og for samfunnet.

Ei synliggjing av barns morsmål er ein viktig faktor for at barn med minoritetsspråkleg bakgrunn skal kunne få utvikle ein positiv identitet. Vi ønskjer at barna skal få oppleve det å snakke morsmålet sitt som meningsfullt og få ei oppleving av at alle språk er verdifulle.

Gjennom nye perspektiv og erkjenning i barnehagen skal alle barna i barnehagen få kunnskap og erfaringar som kan vere med å bidra til ei utvida forståing av verda og menneska rundt seg. Dette ser vi på som ein viktig del av barns sosiale kompetanse i det som i dag er eit fleirkulturelt samfunn.

Ved å synliggjere forskjellar og liknader, kan vi på ein naturleg måte vere med på å bidra til å utvikle barns perspektiv og fremje likeverd og motverke diskriminering og undertrykking. Vi ønskjer å skape rom for identitetsbekrefting og perspektivutviding, og på den måten bidra til at barna utviklar trygge og sterke identitetar.

Det å ha fokus på «det språklige mangfoldet som ressurs» omhandlar ikkje verre det munnlege språket, men også det skriftlige. I Norge har vi to skriftformer, nynorsk og bokmål, og begge desse skal synliggjerrast i barnehagen.

Formålet med å ha fokus på språkleg mangfald:

Barna kjem i barnehagen med ulike språklege, kulturelle og religiøse uttrykk. Barnehagen skal vere med på å skape ei positiv haldning til alt språkleg mangfald, og arbeide for at barn kan utvikle eit positivt forhold til sitt eige språk.

Vi ønskjer ein barnehage der store og små, uansett språkbakgrunn, kultur og religion skal bli med møtt på lik måte. Barna skal få ei forståing for at alle er like mykje verdt uansett kvar dei kjem i frå, og vi ønskjer at barna skal vere stolte av sin kulturelle og språklege bakgrunn.

Vi ser på det språklege mangfaldet i barnehagen som ein ressurs, og ønskjer å gi alle barna ei positiv haldning til ulike kulturar og språk. Barnehagen vil vere med på å skape eit inkluderande samfunn og motverke diskriminering og mobbing.

Personalet sine arbeidsmetodar for å fremje det språklige mangfaldet:

Barnehagen vil arbeide for at tospråklege barn får ei positiv språkutvikling, og at alle barn uansett språktilknytning, skal få rike erfaringar med språkstimulerande aktivitetar som forteljing, høgtlesing, song og reglar. Vi har språkgrupper, lesegrupper og språksamlingar der alle barn er deltakande – i større eller mindre grupper, slik at ingen kan velje bort dei språkstimulerande goda som desse aktivitetane gir. Vi ønskjer også å løfte fram barna sin fleispråklege kompetanse ved å lære oss enkeltord og teljing på dei ulike språka som finst i barnehagen. På den måten får barna vise fram «sitt» språk samtidig som dei andre barna får kunnskap på andre språk enn norsk.

IKT (INFORMASJON – OG KOMMUNIKASJONSTEKNOLOGI)

Samfunnet har endra seg mykje sidan ein sjølv var liten gut eller jente. Dagens barn vert fødd inn i ein teknologisk verden. Og nettopp fordi barn er ein del av samfunnet, så er det viktig at kompetente vaksne kan rettleie og hjelpe dei i den digitale kvardagen. Mange barn kjem til barnehagen med varierte kunnskapar og erfaringar med IKT. Barn er nysgjerrige og vil gjerne prøve å forstå korleis ting fungerer. Bruk av digitale verktøy er ein ny måte å formidle verdier og kultur på – samt gje rom for barns eigen kulturskaping.

Formålet med å ha fokus på IKT i barnehagen:

Eit hovudmål med å leggje til rette for IKT i barnehagen er at barna skal få oppleve at digitale verktøy kan vere ein kjelde til lek, kommunikasjon og innhenting av kunnskap. Bruk av IKT-verktøy kan også bl.a. bidra til å oppøve taktilsansen, øye-handkoordinasjon og språkutviklinga hos barna. Barnehagen har eit generelt mål om å vere digitalt kreative. I tillegg så er det på lang sikt ønskjeleg å hjelpe barna til å verte mediekompetente menneskjer.

Arbeidet med digitale verktøy vil ikkje erstatte alt det andre pedagogiske arbeidet som skjer i barnehagen. Men IKT kan vere med på å supplere barnehagens arbeidsmåtar, samt støtte barnas utvikling og læring. Ved bruk av IKT kan barnehagen tilby barna nye uttrykksformer. Målet er å integrerer bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet, slik at de vert ein naturleg del av barnehagekvardagen vår.

Personalet sine arbeidsmetodar med å IKT-kunnskapar hos barna:

Personalet vil la barna få verte kjent med IKT gjennom kvardagsbruk. Vil vi ta i bruk IKT som ein del av det pedagogiske opplegget for å gje nye utfordringar til barna. Vi vil la barna få prøve ut og utforske IKT, både som fri- og styrt aktivitet.

Det er viktig for personalet at barna opplever mestring og trygghet, og bruk av IKT vil derfor bli tilrettelagt både individuelt og i grupper. Det er naturleg at dei eldste vil få meir erfaring med IKT i barnehagen enn dei aller yngste. Men vi vil tilpasse bruk av IKT utifrå alder.

I barnehagen har vi tilrettelagt for egen PC som kun ment til bruk av barna saman med ein vaksen. I tillegg så vil vi nytte nettbrett kor personalet har moglegheit til å laste ned ulike apper – alt ettersom kva tema ein arbeider med. Alle PC-program og apper vil verte nøye utprøvd og vurdert av personalet før det vert tatt i bruk saman med barna.

Personalet vil observere om (og korleis) bruk av bl.a. PC og nettbrett og den tilrettelagde pedagogiske programvaren fremjar eller hindrar sosialt samspel, leik, aktivitet og variasjon i kvardagen. Det vil verte lagt vekt på å sikre bruk som utviklar sosialt samspel, språk og

omgrep, sansemotorisk trening og teknologisk kompetanse. I ein periode kan det vere naudsynt at personale styrar bruken, og lære barna at dei kan vere fleire i saman, samt vente på tur.

I barnehagen vil bruk av IKT omfatte bl.a. PC, nettbrett, fargeprinter, skannar, kopimaskin, kamera, programmar for kreativitet og kommunikasjon, interaktive forteljingar, pedagogisk programvare (dataspel), telefon, CD- eller DVD-spelar, lamineringsmaskin, elektroniske leikar o.l. Ein av programvarene som vi vil bruke er til dømes "Lek og Lær". Dette pedagogiske læringsspelet har vi i fleire alderstilpassningar.

Elles er det viktig å ha eit bevisst forhold til å det å nytte internett og andre digitale medier. Personalet vil derfor ha fokus på nettvett og at barna skal få positive og sunne haldningar knytta til det å bruke digitale verktøy. Både barn og vaksne vil bruke PC og nettbrett saman til å utforske verden, lære nye ting – og av og til skape noko kreativt. Barnehagen har også eigen Spotify-konto kor vi heile tida vil oppdatere aktuelle spillelister. Og viss barna kjenner det rykke i rockefoten så blir det diskotek med dans og rytmeutfolding. Nettbrettet vil t.d. blir brukt som støtte i formidlinga under temasamlingar.

Dei eldste barna vil få kjennskap til enkelte søkjemotorar på internett for å finne tekst, bilder og video knytta til temaer vil held på med. Personalet vil også nytte IKT som et verktøy for å dokumentere det pedagogiske arbeidet i barnehagen. Under arbeidet med IKT skal barna blant anna bli kjent med bruk av PC, nettbrett og kamera og få kjennskap til bruk av mus, tastatur og fotoprinter. Nokre av formåla med arbeidet er å oppøve øye- og handkoordinasjon, språkferdigheiter og konsentrasjonsevna.

MÅL OG METODAR FOR KVARDAGSAKTIVITETANE:

Vår pedagogikk byggjer på den oppfatning at barna lærer gjennom dei fleste daglige situasjonar, og at det er samanheng i det vi gjer. Vi vil prøve å utnytte barnehagekvardagen slik at den kan gje barna gode erfaringar og ulike opplevingar.

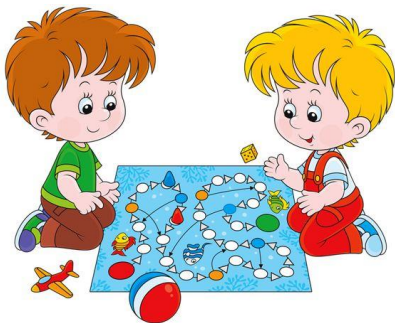
SAMLINGSSTUND:

Mål: Samlingsstunda er ein viktig stund for å nye impulsar innan sosial kompetanse, og her skjer viktig informasjon- og kunnskapsformidling. Følelsen av å tilhøyre eit fellesskap vert styrka, og ikkje aller minst har barna det kjekt i lag under desse stundene. Her får barna øve seg på å sitje i ro, vente på tur, lytte, tørre å ta ordet osv.

Metode: Personalet brukar bl.a. forteljingar, drama, musikk og lek for å formidle ulike tema, og for å gje dei opplevingar og erfaringar som er med på å auke dei grunnleggjande ferdigheitene deira.

LEIKEGRUPPER / SPELEGRUPPER:

Mål: Barnegruppa skal få lære ulike måtar å leike på, og lære seg ulike måtar å kome i kontakt/ i lek med andre barn på. Dei vil her lære å vente på tur, dele, samarbeide o.s.v. Det å spele ulike spel er veldig viktig for den kognitive stimuleringa og språkinnlæring, samt ein må lære seg å følgje reglar, tenke strategisk, lære taktikk, o.s.v. Personalet ønskjer derfor at barna skal få mykje erfaring med ulike spel.

Metode: Barnegruppa vert delt inn i mindre grupper fleire gonger i veka kor nokre grupper leikar, mens andre spelar. Det rullerast på kva slags gruppe som leikar og/eller spelar frå gong til gong.

TUR I NÆRMILJØET:

Mål: Naturglede meiner vi er ein god arv å gje vidare til barna. Skal vi stimulere barna til å ferdast aktivt i naturen, verte glade i den og ønskje å ta vare på den i framtida, så må dei få gode naturopplevingar så tidleg som mogleg. Det å dra på tur saman er ein fin moglegheit til å kome ut av barnehagen og hente inn nye impulsar og opplevingar på. Barna får lære å utfolde seg i ulendt

terreng, noko som er bra for deira motoriske utvikling. Dei får oppleve, sanse, erfare, leike, utforske og undre seg ute i skog og mark. Noko vi vil leggje vekt på når vi er på tur, er at det er vegen og det vi opplever på den som gir turen verdi, og ikkje antal kilometer.

Enkelte ganger opplever man at man ikkje når frem til «målet» for barna har blitt nysgjerrige på ting de har oppdaga underveis. For mange barn kan ein oppdagarferd nokon meter inn i skogen eller ned i fjøra vere samtaleemne i lang tid.

Metode:

Barnehagen kjem til å dra på turar i nærmiljøet kvar veke gjennom heile året, uansett vær, for av erfaring veit vi at barna stortrives sjølv om det skulle regne eller storme litt. Det er derfor viktig at barna er godt skodde, har godt regntøy og varme dresser. "For det fins ikkje dårlig vær, berre dårlege klær". Vi kjem til å veksle mellom å dra på tur i fjøra, på fjellet, i skogen o.l. Når vi drar på tur tek vi på oss ryggsekkane våre kor vi har med oss mat og drikkeflaske, samt sitjeunderlag og ekstra klede viss det er naudsynt. Nokon gongar har vi med oss kakao o.l. som ein ekstra kos. På desse turane pleier vi ofte å samle med oss naturmaterialar som vi bl.a. bruker i ulike formingsaktivitetar.

Av-/påkledning:

Mål: Barna skal lære seg å verte meir sjølvstendige under av- og påkledning, og lære seg å velje ut klede som måtte passe til dei ulike årstidene vi har. Det vil også verte lagt stor vekt på at dei skal lære å hjelpe kvarandre.

Metode: Gje barna ros og oppmuntring under av-/og påkledning.

Personalet ønskjer ikkje å lære barna å bli hjelpelause, så vi vil vere der for å gje hjelp til sjølvhjelp.

MÅLTIDER:

Mål: Hovudmålet er at barna skal få ein jevn tilførsel av energi og næringsstoffer for å vokse og utvikle seg. Men eit måltid omhandlar mykje meir enn berre å få i seg mat. Under måltidet opplever barna også samhandling og fellesskap, og det å sitte å spise i lag er ein del av danninga vår og er bidragande til å utvikle barna sin sosiale kompetanse. Eit anna viktig mål er at barna skal tileigne seg kunnskapar og gode haldningar når det gjeld mat, hygiene, god bordskikk og praktiske ferdigheiter.

Metode: Personalet legg til rette for at barn som ikkje har spist frukost heime kan gjøre det i barnehagen på morgonen (medbrakt mat). Barna samlast også for fruktmåltid før kjernetida tiltek, kor vi bl.a. samtaler om aktivitetar som skal skje i løpet av dagen. Hovudmåltidet består av smøremåltid, bakverk eller middag som vert tilberedt i lag med barna. På etter middagen får barna eit lettare måltid bestående av brødmatt, frukt eller yoghurt m/havregryn.

Vi ønskjer å skape gode rammer rundt måltidene da måltidsopplevinga kan påverke kor mykje mat barnet får i seg. Måltida skal vere ein sosial kosestund. Når det gjeld bordskikk er personalet påpasselege med å opptre som gode modeller for barna. Personalet sit ved sidan av dei barna som har behov for mest hjelp. Vi oppmuntrar og gir ros. Dei eldste barna vert også oppfordra til å hjelpe dei yngste.

MATLAGING / BAKING:

Mål: Å lage mat i lag er kjekt og sosialt. Det varierer kva slags mat vi lager på "bakedagen", då eit viktig mål er at barna skal få smake på forskjellige matrettar.

Metode: Alle barna er med å hjelper til når vi baker, og vi har ein "ordensmann" som går på omgang kor barna får hjelpe til med borddekning o.l. Det er heilt i orden om barnet ikkje likar maten, men personalet meiner det er viktig at barnet forsøker å smake, og oppfordrar derfor barnet til å ta ein smakebit før det fråskriv seg maten. Vi har erfaring med at enkelte barn kan vere veldig skeptisk til ny mat, og eit standarduttrykk er ofte "eg likar ikkje...", men når dei fyrst tør å smake så visar det seg at dei likar maten likevel. Skulle det vise seg at barnet ikkje likar maten etter prøvesmakinga, så har vi alltid nokre brødsriver på lur...

FØRSKULEKLUBB:

Mål: Barna skal verte forberedt på overgangen mellom barnehage og skule, og vi øver oss på "å gå på skulen". Gjennom tilrettelagt oppgåver håper personalet på å auke førskulebarna sin forståing, kunnskapar og ferdigheiter innanfor bestemte områder. Barna vil her få øve seg på å sitje i ro, oppøve konsentrasjonen, rekkje opp handa når ein vil fortelje om noko eller ønskjer å spørje om noko, lære å ta i mot beskjeder o.s.v.

Metode: Førskulebarna har ein fast klubbdag i veka og då arbeidar vi med skuleforberedande aktivitetar. Vi leikar også med bokstavar, tal, geometri osv. Elles vil førskulebarna ofte verte skilt ut som eigen gruppe under ulike aktivitetar med tanke på å kunne gje alderstilpassa opplæring. Vi legg mykje vekt på at barna skal få undre seg, og personalet vil saman med barna "forske" på ulike fenomen. Personalet vil i det daglege forberede førskulebarna på at det er ein samanheng mellom barnehage og skule. Vi vil legge til rette for overgangen ved å samarbeide med skolen og dykk foreldre. Dette vil dykk som har førskulebarn få eigen informasjon om.

DRAMA:

Mål: Barna skal få kjennskap til og drive med ulike dramauttrykk som t.d. dukketeater, bordteater, rollespel, teater. Gjennom dramatisering skal barna få moglegheit til å få bearbeide inntrykk.

Metode: Vi vil leggje til rette for sentrale aktivitetar som dramatisering og bruk av dramaleik, rim og reglar, forteljingar, eventyr og songar. Dette er verkemidlar som vil verte brukt av personalet, enten det skal vere til leik eller læring, fordi leik er ofte den beste måten å lære ting på for barn. Ved å bruke organisert drama kan vi inspirere barna til spontan rolleleik, i tillegg vil barnas allsidige kreativitet og fantasi verte stimulert. Gjennom dramatisering av bl.a. eventyr, forteljingar, songar vil barna også få møte mange ulike rollefigurar. Det å tre inn i rolla som snill eller ond, kjempe eller liten, glad eller trist er med på å oppøve bl.a. medfølelse og empati. Det å jobbe med eventyr meiner vi kan gje barna ein styrka evne til både å lytte og konsentrere seg. Vår erfaring viser at barnas evne til å fortelje til kvarandre og at det munnlege språket hos barna vert styrka gjennom dette arbeidet.

KULTURFORMIDLING:

Mål: Personalet tykkjer det er viktig at barnehagen hjelper barna å bygge opp eit univers av forteljingar som kan hjelpe barna i utviklinga av språk, omgrep og personlighet. Forteljingane er ein del av vår kultur; vi har religiøse sagn og myter, folkelige forteljingar og eventyr; forteljingar som speiler kulturen sine fortolkingar av tilværelsen, omgrepsverda og verdiforestillingar. Det er ein sjølvfølgje at barna i barnehagen får ta del i denne kulturen. Eit viktig mål er derfor at barna skal verte kjende med barnelitteratur, oppøve lytteevna, konsentrasjonsevna og moglegheit til å bruke fantasien. I tillegg er det eit mål at barna skal få konkrete kunnskapar.

Metode: Personalet vil lese bøker, samtale, fortelje og lage historier saman med barna, dramatisere, fortelje dikt, rim, regler og ellingar. Vi har også gode erfaringar med å bruke lydbøker, noko som også er med på å oppøve lytteevna. Vi legg vekt på å vere oppriktig interessert i stoffet og formidle det på ein så levende måte som mogleg.

RYDDING:

Mål: Barna skal opparbeide forståelse for at alle leker har sin faste plass, og nødvendigheten av å rydding for å kunne begynne med nye aktiviteter.

I tillegg ønskjer personale å utvikle barnas evne til hjelpsemd.

Metode: Personalet gir beskjed på førehand til barna om at vi snart skal rydde, slik at de på den måten for tid til å forberede seg og avslutte leken dei held på med. Vi startar med ein samling i garderoben kor vi synger "ryddesongen", deretter

fordelar vi arbeidet mellom barna og gjev dei konkrete oppgåver. Personalet er aktive og samarbeider med barna om ryddinga. Barna vert også oppfordra til å hjelpe kvarandre. Personalet gjev ros når barnas rydding svarer til forventningane.

PEDAGOGISKE OPPLEGG / PROGRAM:

«VERE SAMAN»

Mål: Barnehagane i Herøy Kommune har satt i gang eit kompetanseløft hos dei tilsette med fokus på den autoritative vaksenstilen som pedagogisk verktøy. Å vere autoritativ vil seie ein vaksenstil kor ein meistrer å balansere varme og tydelege grenser i møte med barn.

«Vere saman» er eit kompetanseløft der verdigrunnlaget

og teori er forankra i barnehagens rammeplan. Målet er at meir kunnskap blant dei vaksne skal gi betre arenaer for barns vekst og modning. Personalet skal heve sin kompetanse bl.a. gjennom kurs, teori og utøvelse. «Vere saman» er eit verktøy som gir eit utgangspunkt for gode samtalar med barn. Eit mål er å stimulere til refleksjon og filosofisk innstilling til tema ein tek opp, og på den måten utvikle gode haldningar hos både vaksne og barn.

Metode: Barnehagen har gått til innkjøp av materiellet til programmet om «Vere saman» til bruk saman med barna. Barna vil bl.a. verte kjent med den hyggelege Regnbueløven og Løveløven. Løven er sjølv symbolet på gode haldningar som inneberer at eg skal vere meg, du skal vere deg, og saman skal vi vise respekt og forståing for kvarandre. Personalet vil etterstrebe å vere autoritative i møte med barna. Vi vil anstrenge oss for å leve oss inn i barna sine frustrasjonar, ønskjer, behov og utfordringar. Vi vil vise barna omsorg, ta deira sitt perspektiv, speile, vere anerkjennande og nytte ros. Vi vaksne vil også støtte opp om barna sin medverknad og handlefrihet. Barna skal oppleve å verte møtt og hørt. Ved å vere ein autoritativ vaksen ønskjer personalet å danne grunnlaget for ein god relasjonsbygging til det enkelte barn. Ein god relasjon mellom barn og vaksne er ein viktig grunnstein. Er det ein god relasjon mellom den vaksne og barnet så vil barnet også vere meir mottakeleg for tydelege grenser frå aktive vaksne. Det er viktig for personalet at barna skal oppleve forutsigbarhet og vere trygge på oss når vi set grenser og stiller krav.

*Kan du løveloven?
 Eg skal vere meg, men gje plass til andre, slik at dei vert
 seg, bry meg om en annen, hjelpe når eg kan.
 Slik vert livet betre for barn i alle land.
 Ser du en som plages? Det er ikkje bra!
 Alle må stå saman om å si i fra!
 Alle barn på jorden har den same rett
 til å vere trygge og til å vere sett.*

Barnegruppa sin medverknad:

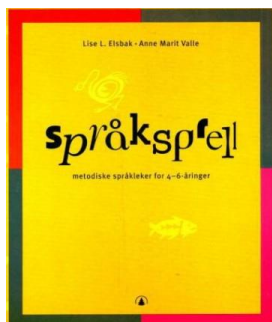

Mål: Rammeplanen sei at "barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglege verksemda. Barna skal jamleg få høve til å delta aktivt i planlegginga og vurderinga av barnehageverksemda. Ein skal vektleggje synspunkta til barna i samsvar med alder og modenskap».

Personalet vil etterstrebe å ta barna på alvor når de uttrykker seg og kjem med innspel om ønsker og behov. Det er barna sjølv som veit best kva som er avgjerande for at dei skal ha det godt i barnehagen. Vi ønsker at barna skal få være med å påverke sin barnehagekvardag, og ikkje heile tida kjenne seg styrt av dei vaksne sine planar og reglar.

Metode: Vi har en "fast timeplan" som vi i utgangspunktet følger gjennom barnehageåret. Vi leverer ikkje ut ein "tradisjonell" månedsplan men leverer ut skriv til dykk foreldre som informerer om kva for tema vi arbeider med akkurat no. I garderooben har vi ein veketsoversikt (magnetavlen) som informerer dykk foreldra om kva vi har gjort i løpet av dagen. Da vi ikkje er "låst fast" i en månedsplan meiner vi det er med på å gi barna større rom for å påverke kva som skjer i barnehagen og kva slags aktivitetar dei held på med. Ved å gje barna fleire valmoglegheiter til aktivitetar og ved at personalet opnar for innspel frå barna vil de få større medverknad på kvardagen sin.

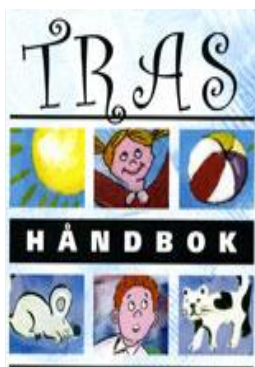
«SPRÅKSPRELL»

Mål: Føremålet med språksprell er å fremje barna sin språkutvikling og førebygge språkvanskar. Bruk av språksprell kan vere med på å gje barna eit godt grunnlag når dei skal starte opp med lese- og skrivetrening på skulen. Språksprell skal trene opp barna sin språklege medviten gjennom korte og systematiske leikeøvingar.

Metode: Personalet vil ta i bruk det metodiske opplegget "Språksprell", som er utarbeida av Elsbak Vale og er konstruert med tanke på oppøving av den språklige og fonologiske (lyder) medviten hos små barn. Treninga konsentrerer seg om områda merksemd for lyd, lyd og regler, stavelsesdeling og forlydsanalyse. Personalet har gode erfaringar med å bruke språksprell i barnehagen.

«TRAS»

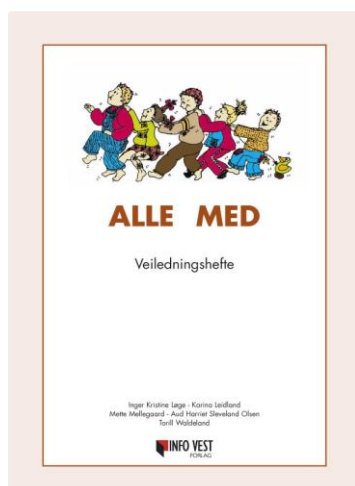

Mål: Målsetjinga med å bruke TRAS materiellet er å kunne registrere barn som strevar med sin språktilegnelse så tidleg som mulig. For det er bedre å forebygge enn å reparere. Tidleg avdekking av språkvanskar bidrar til at man kan igangsette konkrete tiltak for barna det gjelder før den negative utviklinga får satt djupe spor.

Metode: TRAS, som står for Tidlig Registrering Av Språkutvikling, er et systematisk observasjonsredskap til å tidlig registrere barns språkutvikling. TRAS er utviklet i samarbeid mellom Bredtvet kompetansesenter, Eikelund kompetansesenter, Institutt for spesialpedagogikk, Senter for atferdsforskning og Sentret for leseforskning. TRAS er bygget på barnehagens pedagogiske tradisjon.

TRAS er myntet på barn mellom 2 og 5 år. Når vi foretar ein TRAS-registrering observerar personalet barna si utvikling på områda; Samspel, kommunikasjon, merksemd, språkforståelse, språklig kunnskap, uttale, ordproduksjon og setningsproduksjon. Det vi observerer registrerer vi i et skjema utarbeidet i et samarbeid med de statlige kompetansesentra. Personalet i Moltu Barnehage har gått på kurs og har lært seg å administrere TRAS-materiellet.

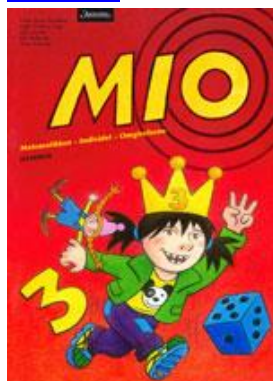
«ALLE MED»

Mål: Personalet vil registrere barnets utviklingsområder som språkutvikling, sosio-emosjonell utvikling, leikeutvikling, trivsel, kvardagsaktiviteter og sansemotorisk utvikling. Føremålet er at det kan være med på å gi oss eit heilhetleg bilete av barnet og det barnet meistrar. Eit anna føremål er at ved at personalet observerar og registerar fleire utviklingsområder hos barnet, kan det bidra til økt bevisstgjøring om det pedagogiske tilbodet vi gjev til barna.

Metode: Personalet kjem til å bruke eit observasjonsmaterieil som heiter "Alle med", og det likner mykje på TRAS, men forskjellen er at dette "Alle med"-materiellet hjelper personalet til å registrere andre utviklingsområder enn bare språket. Materiellet er tiltenkt barn i alderen 1-6 år, og det vil bli tatt ein "Alle med"-registrering på alle barna i barnehagen. Nokon barn vil vi registrere hyppigare enn andre.

«MIO»

Mål: Formålet med MIO (Matematikken – Individet – Omgjevnaden) er å auke personalets kunnskapar om barns tidlege matematiske utvikling, slik at vi kan betre skal kunne ivareta og tilretteleggje for kvart enkelt barn. MIO-materiellet kan vere med på å bidra til at barn som står i fare for å utvikle matematikkvanskar vert fanga opp på eit tidleg tidspunkt.

Metode: Personalet nyttar seg av observasjonsmateriellet MIO som er eit nyttig verktøy for å systematisk observere barna sin matematiske utvikling i 2-5 års alderen. Ut i frå observasjonane kan dei vaksne legge til rette for at det enkelte barn får møte utfordringar og oppleve mestring på sitt nivå. Observasjonsmateriellet er delt inn i tre deler som skal observere barnets evne til å bruke det matematiske språket i resonnering, sjå geometriske løysingar og å telje.

«STEG-FOR-STEG»

Mål: Utvikle barnas empati og evne til konfliktløsning, og trene ferdigheter som gjør barna bedre rusta til å takle utfordringer seinare i livet. Det vert fokusert på ferdigheter som fordrer nyttige sosiale ferdigheter og auke barna sin sosiale kompetanse. Målet med "Steg-for-Steg" er å utvikle barnas evner til å kommunisere og omgås kvarandre på ein positiv måte. Gjennom arbeidet med Steg-for-steg så er det ønskeleg å utvikle barna sine ferdigheter til å lytte, fokusere merksemda, motta beskjeder, meistre sterke følelsar, vise omsorg og ta ansvar.

Metode: Personalet kjem til å ta i bruk "Steg-for-steg", som er eit program for tidleg læring og ferdighetstrening for barnehagar. Barnehagen har også laget omfattande supplement til dette opplegget som også vil verte nytta. Personalet kjem bl.a. til å bruke bilete som visar menneskjer i ulike emosjonelle situasjonar, føre samtaler, ha rolleleik med handdukkar og gripe fatt i konkrete situasjonar barna støyter på i barnehagekvardagen. Personalet vil gjennom å vere modellar og rådgivarar for barna i bl.a. konfliktsituasjonar lære barna å gjenkjenne og beskrive eigne og andre sine følelsar, trene på problemløsning og beherske eige sinne og oppøve empati.

Hvis et barn

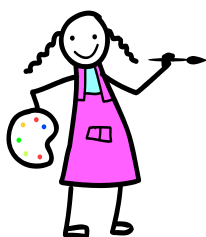

*Hvis et barn lever med kritikk,
Lærer det å fordømme.*

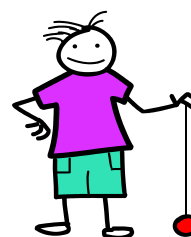

*Hvis et barn lever med fiendskap,
Lærer det å slåss.*

*Hvis et barn lever med spott,
Lærer det å bli sky.*

*Hvis et barn lever med skam,
Lærer det å føle skyld.*

*Hvis et barn lever med toleranse,
Lærer det å bli tålmodig.*

*Hvis et barn lever med oppmuntring,
Lærer det tillit.*

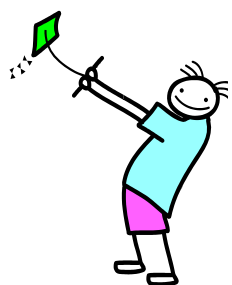

*Hvis et barn lever med lovord,
Lærer det å verdsette.*

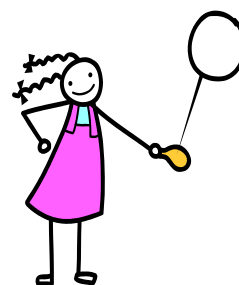

*Hvis et barn lever med ærlighet,
Lærer det å bli rettferdig.*

*Hvis et barn lever med trygghet,
Lærer det å tro.*

*Hvis et barn lever med anerkjennelse,
Lærer det å like seg selv.*

*Hvis et barn lever med bifall og vennskap,
Lærer det å finne kjærligheten i verden.*